

1r i 2n d'educació secundària

BARCELONA DONA MOLT DE JOC

2022 - 2023

Frank Capra

**Ajuntament de
Barcelona**

ÍNDEX

PÀG.

<u>3</u>	1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS
<u>3</u>	1.1. Propòsit i enfocament
<u>4</u>	1.2. Competències bàsiques i relacions curriculars
<u>6</u>	1.3. Drets a treballar
<u>6</u>	1.4. Marc legal relacionat
<u>9</u>	2. LA PEL·LÍCULA
<u>9</u>	2.1. Fitxa tècnica breu
<u>9</u>	2.2. Sinopsi de l'argument
<u>10</u>	2.3. Relacions entre la pel·lícula i els drets a treballar
<u>10</u>	2.3.1. Consideració prèvia
<u>11</u>	2.3.2. Dret a la ciutat
<u>12</u>	2.3.3. Deure de solidaritat
<u>13</u>	2.3.4. Dret a l'habitatge
<u>15</u>	3. PROPOSTA PEDAGÒGICA
<u>15</u>	3.1. Plantejament general
<u>15</u>	3.2. Per anar al cinema
<u>17</u>	3.3. Del cinema a l'aula
<u>20</u>	3.4. De l'aula al món
<u>20</u>	3.5. Recull de creacions escolars
<u>20</u>	3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat
<u>21</u>	4. MATERIAL COMPLEMENTARI
<u>21</u>	4.1. Enllaços d'interès
<u>21</u>	4.2. Bibliografia i filmografia

1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS

1.1. Propòsit i enfocament

El Cicle de Cinema de Drets dels Infants 2022-23 proposa afavorir el coneixement i la posada en pràctica del **dret a la ciutat**, entre la població més jove. La idea és promoure la reflexió sobre quines necessitats té la infància i l'adolescència per gaudir dels espais públics de Barcelona, com ara entorns naturals, zones d'esbarjo i per jugar, aire net i sa, punts de trobada i relació, equipaments culturals i esportius, etc.

Fent servir el títol **Barcelona dona molt de joc**, l'Ajuntament de Barcelona pretén desvetllar la consciència que els nens i les nenes, els nois i les noies tenen **dret a un entorn amable i amigable**, que n'afavoreixi el benestar i la qualitat de vida. Per viure dignament, és imprescindible que els habitants més joves puguin fruit d'una ciutat i d'un barri on es treballi per a la millora de les condicions socials i ambientals.

L'edició 2022-23 del CCDI ofereix recursos per treballar a l'aula els **drets dels infants** vinculats a **viure en un entorn urbà** que resulti **agradable** i s'adapti plenament a les **seves necessitats**. La font d'inspiració rau a: la Declaració Universal dels Drets Humans, la Convenció sobre els Drets de l'Infant, la Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, i la Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona. L'any 1998 l'Ajuntament de Barcelona va impulsar i després va signar la [Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat](#). Basat en el principi de l'equitat, aquest document se sosté en la voluntat d'integrar el lligam social dins l'espai públic, de forma durable.

Que bonic que és viure!, film adreçat a 1r i 2n d'ESO, ha esdevingut un clàssic de la història del cinema. George Bailey és un bon home que sacrifica les seves il·lusions de vida per, en morir el seu pare, fer-se càrrec d'una cooperativa de préstec, al servei de la població més humil. Possibilita que la gent pugui adquirir un habitatge digne, i, alhora, impedeix que el gran magnat especuli i monopolitzi els recursos de la ciutat. La competència amb el potentat va a més, i en Bailey no té fàcil persistir. El protagonista arriba a una situació límit que li farà veure el valor d'allò que fa,

El recorregut pedagògic va de l'aula al cinema, del cinema a l'aula i de l'aula a la vida quotidiana i a l'entorn dels nois i les noies. Per facilitar-lo, el [web](#) disposa dels materials didàctics, les creacions de l'alumnat, i la informació sobre les projeccions familiars, una sessió adreçada a adolescents, i una altra per a lleure educatiu.

El **Cicle de Cinema dels Drets dels Infants (CCDI)** és un programa educatiu que promou el Departament de Promoció de la Infància de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona, engegat l'any 2000 en col·laboració amb l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona.

L'edició **2022-23** del CCDI ofereix recursos per treballar a l'aula aquells **drets dels infants** que fan possible un **entorn urbà amable i amigable**.

1.2. Competències bàsiques i relacions curriculars

1. Competència social i ciutadana

- Actitud crítica davant dels missatges que suposin qualsevol tipus de discriminació i voluntat de superar els prejudicis.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències. Ús de fórmules de cortesia en els intercanvis socials.
- Mesures de resolució de conflictes per garantir un clima de llibertat, igualtat i respecte entre les persones.
- Participació activa i de manera compromesa en projectes de servei comunitari per exercir drets, deures i responsabilitats propis d'una societat democràtica.
- Identificació dels elements estructurals de les societats actuals caracteritzant especialment alguns factors de desigualtat social i diversitat cultural de la societat europea, espanyola i catalana i manifestant respecte per la diversitat i riquesa de cultures.
- Valoració del paper de les dones i dels homes com a subjectes de la història i del present.

2. Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

- Assumpció i aplicació d'un conjunt de valors i actituds personals interrelacionades, com la responsabilitat, la solidaritat, la cooperació, la creativitat, l'autocrítica i el control emocional.
- Conscienciació de pertinença a una comunitat lingüística, social i cultural i actitud positiva d'interès i confiança davant la diversitat de llengües i cultures.
- Presa de consciència de les pròpies actituds davant les diferències de llengües i cultures, i valoració de les variacions lingüístiques i culturals.
- Transformació d'idees en accions, en proposar-se objectius per planificar i portar a terme projectes individuals i col·lectius.

3. Competència d'aprendre a aprendre

- Consciència de les pròpies capacitats, i també dels processos i les estratègies necessàries per a desenvolupar-les, així com del que es pot fer amb l'ajuda d'altres persones o recursos.
- Consecució d'un sentiment de competència personal, que redunda en el desenvolupament de les actituds, la motivació, la confiança en un/a mateix/a i el gust d'aprendre.
- Coneixement de les pròpies potencialitats i carències, tenint motivació i voluntat de superació per afrontar nous reptes d'aprenentatge.

1. Competència social i ciutadana.
2. Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria.
3. Competència d'aprendre a aprendre.
4. Competència digital.
5. Competència comunicativa lingüística i audiovisual.
6. Competència artística i cultural.

4. Competència digital

- Cerca, ús i contrast de diferents fonts documentals per contextualitzar els fets de l'entorn proper, fomentant el rigor informatiu.
- Domini de tots els llenguatges bàsics, i experimentació de tècniques i procediments propis de la fotografia, el vídeo i el cinema per investigar i produir discursos en format multimèdia.

5. Competència comunicativa lingüística i audiovisual

- Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de tot tipus de textos de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació pròxims als interessos de l'alumnat.
- Ús adequat dels diferents llenguatges, suports i tipus de text, fent servir els recursos TIC amb iniciativa, creativitat i imaginació.
- Elaboració d'un còmic, experimentant diferents procediments de representació en funció de les intencions comunicatives, informatives, expressives, descriptives, reflexives i crítiques.

6. Competència artística i cultural

- Representació personal d'idees, d'acord amb uns objectius, utilitzant el llenguatge plàstic, visual i audiovisual, els recursos TIC, entre d'altres, i manifestant iniciativa, creativitat i imaginació.
- Responsabilitat en el desenvolupament d'activitats artístiques i visuals individuals o col·lectives, fent ús de l'art com a mitjà de cohesió i d'acció prosocial.
- Comparació dels missatges audiovisuals provinents de diferents mitjans de comunicació (cinema, televisió, Internet) amb altres formes de manifestació artística i mediàtica.

1.3. Drets a treballar

1. Dret dels infants a trobar a la ciutat de Barcelona les condicions socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure-hi dignament.
2. Dret dels infants a una ciutat amable, on es garanteixi l'harmonia entre habitatge i espais d'ús col·lectiu.
3. Dret de tots els infants a un habitatge digne, segur i salubre.

1.4. Marc legal relacionat

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Article 27.1. Els estats membres reconeixen el dret de tots els infants a un nivell de vida adequat al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social.

Article 31.1. Els estats membres reconeixen el dret de l'infant al descans i a l'esplai, a lliurar-se al joc i a les activitats d'esbarjo adequades a la seva edat, i a participar lliurement en la vida cultural i les arts.

Article 31.2. Els estats membres han de respectar i promoure el dret de l'infant a participar plenament en la vida cultural i artística i han d'afavorir oportunitats de participació en activitats culturals, artístiques, recreatives i d'esplai.

Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat

Article I. Dret a la ciutat

1. La ciutat és espai col·lectiu que pertany a tots els seus habitants, que tenen dret a trobar-hi les condicions per a la seva realització política, social i ecològica, cosa que comporta assumir també deures de solidaritat.
2. Les autoritats municipals fomenten, amb tots els mitjans de què disposen, el respecte de la dignitat de tots i la qualitat de vida dels seus habitants.

Article IV. Protecció dels col·lectius i ciutadans més vulnerables

3. Les ciutats signatàries adopten polítiques actives de suport a la població més vulnerable, garantint a cada persona el dret a la ciutadania.
4. Les ciutats prenen totes les mesures indispensables per tal de facilitar la integració de tots els ciutadans i ciutadanes [vulnerables] (...), i evitar els assentaments de caràcter exclouent.

1. Dret dels infants a trobar a la ciutat de Barcelona les condicions socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure-hi dignament.

2. Dret dels infants a una ciutat amable, on es garanteixi l'harmonia entre habitatge i espais d'ús col·lectiu.

3. Dret de tots els infants a un habitatge digne, segur i salubre.

Article V. Deure de solidaritat

1. La comunitat local està unida per un deure de solidaritat recíproca. Les autoritats locals hi participen i fomenten el desenvolupament i la qualitat dels serveis públics.
2. Les autoritats municipals afavoreixen la creació de xarxes i associacions de solidaritat entre ciutadans i ciutadanes, i controlaran la bona execució dels deures públics.

Article X. Protecció de la vida privada i familiar

1. La ciutat protegeix el dret a la vida privada i familiar (...).
5. Les autoritats locals creen les condicions adients a fi que els infants puguin gaudir de la seva infantesa.

Article XVI. Dret a l'habitatge

1. Tots els ciutadans i ciutadanes tenen dret a un habitatge digne, segur i salubre.

Article XVIII. Dret al medi ambient

1. Els ciutadans i ciutadanes tenen el dret a un medi ambient sa que cerqui la compatibilitat entre desenvolupament econòmic i equilibri ambiental.
3. Les autoritats municipals executen totes les accions necessàries perquè els ciutadans i ciutadanes apreciïn, sense degradar-lo, el paisatge que envolta i configura la ciutat i perquè siguin consultats sobre les modificacions que el puguin alterar.

Article XIX. Dret a un urbanisme harmoniós i sostenible

1. Els ciutadans i ciutadanes tenen dret a un desenvolupament urbanístic ordenat que garanteixi una relació harmoniosa entre l'hàbitat, els serveis públics, els equipaments, els espais verds i les estructures destinades als usos col·lectius.
2. Les autoritats municipals duen a terme, amb la participació dels ciutadans i ciutadanes, una planificació i una gestió urbanes que assoleixin l'equilibri entre l'urbanisme i el medi ambient.

Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona

Títol preliminar

Article 1. Objecte

1. Barcelona és una ciutat de convivència que es fonamenta en la responsabilitat, la pluralitat, la diversitat, la tolerància i el respecte dels drets humans, i la promoció de les condicions per a la realització lliure i plena de la persona.

Capítol 1. Drets i deures de ciutadania

Article 4. A la ciutat

Totes les persones tenen dret a trobar a la ciutat de Barcelona socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure-hi dignament.

Article 12. Convivència pacífica

1. Totes les persones tenen el dret i el deure de mantenir una convivència pacífica i de respectar els drets i les llibertats de les altres.

Capítol 2. Drets socials

Article 18. Habitatge

L'Ajuntament té com a objectiu prioritari que tots els veïns i veïnes de la ciutat puguin gaudir del seu dret a un habitatge digne, assequible i accessible. Amb aquesta finalitat, d'acord amb les seves competències i en col·laboració amb la resta d'administracions públiques:

- Desenvoluparà un pla d'habitatge amb criteris de cohesió social, d'accessibilitat universal i d'eficiència ecològica, que tindrà en compte la funció social de l'habitatge.
- Crearà un parc d'habitatges assequibles destinats a polítiques socials.
- Impulsarà la construcció d'habitatges amb protecció oficial.
- Impulsarà l'ús, la conservació, la rehabilitació, la reforma i la renovació del parc d'habitatges, tot vetllant per la seva habitabilitat.
- Potenciarà la participació de les cooperatives d'habitatge i de les entitats de caràcter social i assistencial en les polítiques d'habitatge.
- Vetllarà per la transparència del mercat immobiliari i per assegurar la informació i protecció dels usuaris i usuàries d'habitatges.
- Combatrà l'assetjament immobiliari.

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Ajuntament de
Barcelona

Legislació autonòmica i local que regula els drets dels infants:

1. Catalunya

[Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència](#) (íntegra).

2. Barcelona

[Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona](#) (íntegra).

2. LA PEL·LÍCULA

2.1. Fitxa tècnica breu

Títol original: *It's a Wonderful Life*

Direcció: Frank Capra

Guió: Frances Goodrich, Albert Hackett i Frank Capra

Intèrprets: James Stewart, Donna Reed, Lionel Barrymore, Thomas Mitchell, Henry Travers, Beulah Bondi, Frank Faylen, Ward Bond, Gloria Grahame, H.B. Warner, Frank Albertson, Todd Karns, etc.

País de producció: EUA

Any d'estrena: 1946

Durada: 130 minuts

Llargmetratge

Versió en català

2.2. Sinopsi de l'argument

Als anys trenta del segle passat, la ciutat nord-americana de Bedford Falls compta amb una cooperativa de préstecs per ajudar les famílies modestes, sobretot en la compra d'un habitatge. És una entitat sense afany de lucre dirigida pel respectat senyor Bailey, amb criteris més socials que no pas financers. Es tracta de la pedra a la sabata dels negocis del gran cacic de la ciutat, el senyor Potter, pur especulador i persona sense cor. Aquest personatge tracta els dirigents i clients de la cooperativa de "fracassats" i "morts de gana".

El fill gran del senyor Bailey, en George, és un jove honest i ambiciós que somia a viatjar i fer grans projectes d'enginyeria pel món. La mort sobtada del seu pare l'obliga a sacrificar els seus somnis i a fer-se càrrec de la cooperativa, almenys fins que el seu germà petit acabi la carrera universitària i el substitueixi. El més jove de la família torna de la universitat casat i amb una oferta de treball en un altre lloc, per la qual cosa en George veu les seves il·lusions frustrades per segon cop. El casament amb la Mary acaba de fixar el seu destí a Bedford Falls. Dirigeix la cooperativa, amb problemes financers constants, agreujats per la competència incisiva i agressiva del magnat Potter, que vol posseir-la o destruir-la.

2. LA PEL·LÍCULA

Passats uns anys, en George es troba que una tarda de Nadal el seu oncle extravia una suma important de diners, la qual cosa situa la cooperativa en una situació límit. Totalment desesperat, no veu més solució que el suïcidi. Quan és a punt de llençar-se al riu, se li apareix el seu àngel de la guarda per mirar de salvar-lo. En un moment que en George li diu que hagués estat preferible que el deixés morir o ni tan sols haver nascut mai, l'àngel té la idea de fer-li veure com seria la vida a la ciutat si ell no hagués existit. El protagonista es troba que no el reconeix ningú i que l'ara Pottersville s'ha convertit en una mena de Babilònia. Clama per tornar a la vida i l'àngel de la guarda li ho concedeix.

Torna a casa amb la família, desbordant alegria. En resposta a una crida solidària que ha fet la Mary, la gent a qui ell va ajudar durant anys acudeix a casa seva per donar-li diners i així poder cobrir el forat de l'entitat de préstec. Davant de tota la ciutat, el seu germà, retornat de la guerra com un heroi, brinda per ell dient: "L'home més ric de Bedford Falls".

[Tràiler](#) (en anglès)

2.3. Relacions entre la pel·lícula i els drets a treballar

2.3.1. Consideració prèvia

Una pel·lícula que comença amb una conversa entre àngels celestials s'ha d'entendre com una faula, per molts components *realistes* que presenti després. Una anàlisi de la història permet veure fins a quin punt parteix de projeccions fruit de l'imaginari col·lectiu que no s'atenen a la realitat, tal com podria semblar a simple cop de vista. Precisament la grandesa de **Que bonic que és viure!** rau en l'habilitat de tot l'equip (especialment director, guionistes i actors i actrius) per insuflar d'una autenticitat molt versemblant accions i personatges que, en altres mans, haguessin caigut en l'estereotip i el tòpic fals.

En tractar-se d'una producció de Hollywood, el film obvia un agent fonamental dins de la disputa urbanística de la trama: l'Ajuntament. La construcció de cases i el creixement de la ciutat apareixen com si depenguessin únicament de la iniciativa privada, una visió molt recurrent a la ideologia liberal nord-americana. Malgrat aquesta simplificació, la pel·lícula desprèn clarament un valor *alternatiu*. D'una banda, critica la deshumanització del capitalisme (personificada en la figura del senyor Potter) i, d'altra banda, presenta com a *bona gent* l'equip que encapçala la cooperativa social d'habitatges. A més, ho fa de manera convincent.

Una pel·lícula que comença amb una conversa entre àngels celestials s'ha d'entendre com una faula, per molts components realistes que presenti després. Precisament la grandesa de Que bonic que és viure! rau en l'habilitat de tot l'equip (especialment director, guionistes i actors i actrius) per insuflar d'una autenticitat molt versemblant accions i personatges que, en altres mans, haguessin caigut en l'estereotip i el tòpic fals.

2. LA PEL·LÍCULA

Passa així en consonància històrica amb el progressisme que es va desenvolupar als EUA, arran de la gran depressió dels anys trenta. Liderat per l'aleshores president Roosevelt, aquest moviment va tenir ressò fins i tot a Hollywood, fins que li va caure al damunt la destrat del McCarthyisme.

Ens prenem la llicència d'interpretar **Que bonic que és viure!** sota l'òptica del dret a la ciutat perquè, malgrat els condicionants de la falla, conté elements d'anàlisi que són extrapolables a la nostra realitat d'avui dia. Al film, hi ha una pugna evident entre dues concepcions del món i de la vida que són universals i es mantenen al llarg de la història de la humanitat: l'acumulació de riquesa en poques mans, i l'aposta per una redistribució d'aquesta sota criteris d'equitat. D'aquí que la pel·lícula sigui un clàssic i, per tant, tingui molt a dir-nos i a ensenyar-nos, tot i amb el pas del temps.

2.3.2. Dret a la ciutat

Segons la [Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat](#), aquesta és un espai col·lectiu que pertany a tots els seus habitants, que tenen dret a trobar-hi condicions de vida digna per a la seva realització personal i social. És un dret bàsic contra el qual atempta la voracitat monopolística del senyor Potter, un magnat que vol ser l'amo de tota la ciutat. Com a cacic, posseeix el banc, l'empresa d'autobusos i els grans magatzems, i menysprea la gent, a qui només vol xuclar els pocs estalvis que té.

La cooperativa de préstec per a l'habitatge dels Bailey fa d'alternativa a aquesta situació de domini i fins i tot d'abús. Es regeix per criteris d'ajuda mútua i de confiança recíproca, en lloc del pur benefici econòmic. Tal com en George diu al consell d'administració després de la mort del seu pare, "la nostra ciutat necessita una institució com aquesta ni que sigui perquè la gent no s'hagi d'arrossegar davant d'en Potter".

La cooperativa de préstec per a l'habitatge dels Bailey fa d'alternativa a aquesta situació de domini i fins i tot d'abús. Es regeix per criteris d'ajuda mútua i de confiança recíproca, en lloc del pur benefici econòmic. Tal com en George diu al consell d'administració després de la mort del seu pare, "la nostra ciutat necessita una institució com aquesta ni que sigui perquè la gent no s'hagi d'arrossegar davant d'en Potter".

2. LA PEL·LÍCULA

En aquest sentit, la cooperativa és un exemple d'allò que la [Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat](#) i la [Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona](#) defineixen com la necessitat de protecció dels col·lectius i els ciutadans més vulnerables, "garantint a cada persona el dret a la ciutadania". A l'article IV punt 4 de la carta europea es menciona expressament: "Les ciutats prenen totes les mesures indispensables per tal de facilitar la integració de tots els ciutadans i ciutadanes sigui quina sigui la causa de la seva vulnerabilitat, i evitar els assentaments de caràcter exclouent".

2.3.3. Deure de solidaritat

La ciutadania, com a comunitat local, està unida per un deure de solidaritat recíproca que ha de ser fomentada per l'administració local, segons estableix la [Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat](#). En el cas de la pel·lícula **Que bonic que és viure!**, l'Ajuntament ni tan sols apareix. Així es posa més en evidència la lluita aferrissada entre la família Bailey, que regenta l'entitat de préstec sense afany de lucre i confia en els seus conciutadans, i el senyor Potter, que és un usurpador i vol controlar-ho tot.

La cooperativa d'habitatge que impulsen els Bailey es troba totalment sola i abandonada davant dels embats especulatius, i això la fa molt més fràgil. No compta amb les polítiques de mediació i de suport a la població més vulnerable que hauria de dur a terme el consistori municipal. Però la capacitat d'autoorganització d'una part de la ciutadania és prou potent: es dota d'una entitat de préstecs recíprocs i de la cooperativa per administrar els recursos escassos de la població en una època de crisi. Així és com, al film, els ciutadans i les ciutadanes aconsegueixen millorar les seves condicions de vida, mitjançant una acció clarament solidària.

En un moment donat, en George diu que el seu pare no va mirar mai per si mateix, i que només va treballar per facilitar que la gent treballadora i modesta de la ciutat pogués viure en una casa de "dues habitacions i un bany". El lema del seu pare era: "Tot el que podràs endur-te amb tu és allò que hakis donat". Es tracta d'un posicionament totalment contrari al de l'empresari Potter, que considera la gent treballadora com a "morts de gana", "clients no solvents" i, fins i tot, "bestiar".

Més enllà de la faula, **Que bonic que és viure!** posa en evidència la importància que les ciutats comptin amb un veïnat empoderat i capaç de defensar els seus drets. Aquest principi, mitjançant la solidaritat, ha d'arribar a tothom i no deixar ningú al marge.

Al film, la capacitat d'autoorganització d'una part de la ciutadania és prou potent: es dota d'una entitat de préstecs recíprocs i d'una cooperativa d'habitatge per administrar els recursos escassos de la població en una època de crisi. Així és com els ciutadans i les ciutadanes aconsegueixen millorar les seves condicions de vida, mitjançant una acció clarament solidària.

2.3.4. Dret a l'habitatge

Tal com exposa la pel·lícula, el capitalisme més despietat impedeix que una part important de la població que viu a les ciutats pugui accedir a un dret bàsic com és l'habitatge. Per això la [Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat](#) especifica, a l'article XVI punt 1, que "tots els ciutadans i ciutadanes tenen dret a un habitatge digne, segur i salubre". Aquí s'hi inclou de manera especial la infància i l'adolescència, tal com evidencia el film amb els personatges d'en George i la Mary quan són infants. En la posada en pràctica d'aquest principi bàsic, la [Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona](#) es compromet a desenvolupar plans d'habitatge amb criteris de cohesió social, a crear habitatges assequibles i de protecció oficial, a potenciar la feina de les cooperatives d'habitatge (com la del film), a vetllar per la transparència del mercat immobiliari i a combatre l'assetjament immobiliari.

Tots aquests temes són presents a **Que bonic que és viure!** El senyor Potter faria residir la població més modesta de Bedford Falls en barraques sense condicions d'habitabilitat, a preus de lloguer abusius. En canvi, la cooperativa d'habitatge dels Bailey aconsegueix fer-la propietària de cases en una nova zona urbanitzada, enmig d'un entorn natural plenament saludable. L'entitat de préstec social fomenta el respecte i la dignitat de tots els habitants de la comunitat local, a més d'afavorir la solidaritat mútua i la confiança recíproca. No els tracta com a simples clients, sinó com a ciutadans i ciutadanes en exercici dels seus propis drets.

La capacitat d'autoorganització construeix una ciutat més humana, digna de ser viscuda i on tothom surt guanyant, perquè la vida social s'hi fa més agradable. Així ho mostra la pel·lícula en contraposició a la Babilònia de Pottersville, que en George visita quan l'àngel li dona la facultat de veure com hagués estat la vida de Bedford Falls si ell no hagués nascut. Als ulls del protagonista, apareix l'esperpent d'una ciutat inhumana, de pur comerç i repleta de degradació moral. S'hi retroba els mateixos personatges que ell havia tractat en vida, però endurits i perduts en el recel, la desconfiança, l'egoisme i la manca d'empatia que fomenta el sistema *potterià* de capitalisme exacerbat.

En definitiva, els drets humans no són res més que el respecte de la dignitat de les persones i aquí és on el dret a la ciutat se significa com una qüestió clau. Les aglomeracions urbanes han de garantir l'habitabilitat i unes condicions de vida dignes per a tota la ciutadania. De manera molt especial, ha de ser així amb els ulls posats en la infància i l'adolescència, que en seran el futur i s'han de sentir clarament protegides.

En definitiva, els drets humans no són res més que el respecte de la dignitat de les persones i aquí és on el dret a la ciutat se significa com una qüestió clau. Les aglomeracions urbanes han de garantir l'habitabilitat i unes condicions de vida dignes per a tota la ciutadania. De manera molt especial, ha de ser així amb els ulls posats en la infància i l'adolescència, que en seran el futur i s'han de sentir clarament protegides.

2. LA PEL·LÍCULA

La faula que explica la pel·lícula pot agafar-se com una al·legoria per aconseguir que els nens i les nenes, els nois i les noies d'aleshores ja poguessin créixer en ciutats més humanes i amigables. Traslladat a avui dia, això implica agafar les necessitats vitals de la infància i l'adolescència com a font d'inspiració, i també escoltar els seus punts de vista. És una línia de treball que prové de la pedagogia de [La ciutat dels infants](#) de [Francesco Tonucci](#), que sobretot incideix en concebre [les aglomeracions urbanes també des de la perspectiva dels infants](#). Per tant, es tracta d'atorgar a la població més jove un rol clau per assolir el dret a la ciutat.

Quan contempen interessos, propostes i demandes dels nens i les nenes, i dels nois i les noies, les ciutats acaben essent més acollidores i habitables. Tal com exposa **Que bonic que és viure!**, tot plegat té a veure amb l'empatia i el sentit comunitari, amb una concepció de la vida que va molt més enllà de les normes i les estructures que regulen la convivència. La referència a *Les aventures de Tom Sawyer* de Mark Twain, el llibre que llegeix l'àngel i que finalment regala a en George, va per aquí. L'obra posa en valor una visió que està per sobre d'ideologies polítiques i de concepcions filosòfiques, ja que apel·la al sentit comú dels éssers humans. Es tracta de gaudir d'una ciutat amigable que vetlli per la dignitat de totes i cada una de les persones que hi viuen. I així viure-hi pot esdevenir tan bonic com al cinema.

La faula que explica la pel·lícula pot agafar-se com una al·legoria per aconseguir que els nens i les nenes, els nois i les noies d'aleshores ja poguessin créixer en ciutats més humanes i amigables. Traslladat a avui dia, això implica agafar les necessitats vitals de la infància i l'adolescència com a font d'inspiració, i també escoltar els seus punts de vista.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.1. Plantejament general

La seqüència didàctica que proposem al voltant de la pel·lícula **Que bonic que és viure!** es conforma de cinc moments educatius complementaris:

1. Activitat prèvia a l'aula (1 hora).
2. Anada al cinema per participar a la sessió de projecció.
3. Activitat de creació a l'aula (entre 1 hora i 6 hores, com a màxim).
4. Acció de compartir al [web](#) les creacions de cada grup classe.
5. Possibles interaccions de l'alumnat a casa, amb la comunitat educativa i l'entorn.

3.2. Per anar al cinema

Abans d'assistir a la projecció amb el vostre grup classe, us suggerim portar a terme una activitat a l'aula d'una hora de durada. Us proposem dos enfocaments per triar el que més us convingui o bé idear-ne un altre:

1. Escriptura d'un rap sobre la ciutat

Convé començar presentant l'activitat i distribuint el grup classe en cinc o sis equips el més equitatiu possible, per facilitar el treball conjunt (5'). Cada subgrup passa per tres etapes de reflexió creativa, amb la idea d'escriure l'estrofa de la tornada d'un rap. S'aconsella començar amb una pluja d'idees compartida, però de la qual cada equip prendrà notes (15'):

1. Quins espais de Barcelona ens fan la vida més agradable? Què trobem a faltar-hi per gaudir plenament de la ciutat? I què ens hi sobra?
2. Quins avantatges i quins desavantatges té viure a Barcelona?
3. Enumereu les necessitats bàsiques per tenir una bona vida en una gran ciutat. Comenteu-les breument.
4. Quines dificultats sol tenir una part de la ciutadania per accedir a una vida digna? Quines solucions hi proposeu?

Tot seguit, cada subgrup disposarà d'una estona per debatre en quines qüestions vol centrar l'estrofa del seu rap (10'). En base a al consens obtingut, cada equip començarà a acordar i a escriure les rimes. La idea és que en surti una petita creació pròpia que deixi entreveure el seu punt de vista sobre la ciutat on viuen (15').

1. Quins espais de Barcelona ens fan la vida més agradable? Què trobem a faltar-hi per gaudir plenament de la ciutat? I què ens hi sobra?

2. Quins avantatges i quins desavantatges té viure a Barcelona?

3. Enumereu les necessitats bàsiques per tenir una bona vida en una gran ciutat. Comenteu-les.

4. Quines dificultats sol tenir una part de la ciutadania per accedir a una vida digna? Quines solucions hi proposeu?

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

Com que en una sola hora de classe no donarà temps a organitzar una posada en comú, la proposta és recollir totes les estrofes en forma de *collage*, ja sigui en una cartolina gran o en una diapositiva que s'exposi a la pissarra digital.

En acabar l'activitat convé fer una reflexió de tancament que es troba explicada en el [punt 3 d'aquest apartat](#).

2. Pluja d'idees i creació d'un joc de rols

L'activitat s'inicia amb una pluja d'idees sobre les concepcions prèvies de l'alumnat al voltant d'alguns dels temes centrals del film **Que bonic que és viure!** Se'n pot fer una tria, o bé abordar-los tots:

1. Quines situacions vitals podrien obligar-nos a renunciar als nostres somnis? Per què?
2. Fins a quin punt ens marca el lloc on vivim? Què ens suggereix el dret a la ciutat? I el dret a l'habitatge?
3. Com ens imaginem la nostra ciutat ideal? En quins valors la fonamentariem?
4. Què estaria a les nostres mans per millorar la vida del barri? i de la ciutat de Barcelona?

S'aconsella anar recollint a la pissarra tot el que surti. Per exemple, va bé que ho faci un/a alumne/a diferent cada cop que s'obri un tema. Convé escriure almenys una aportació de cada alumne/a (15').

En acabat, per repassar les qüestions que s'han anat apuntant i encara amb el gran grup, és recomanable fer una pausa per agrupar les contribucions de l'alumnat en grans eixos i així fer-se una idea de tot el que s'ha comentat (5').

Tot seguit, arriba el moment d'organitzar el grup classe en cinc o sis equips el més equitatiu possible, per a facilitar el treball conjunt. Cada subgrup tria un dels temes que hagin sortit de la pluja d'idees i se centrarà a desenvolupar-lo (10').

Quan cada equip ja té clar quina temàtica vol treballar, el professorat els proposa que ara s'inventin un personatge que es trobi immers en aquella situació. Han de fer-ho comptant amb idees de tots i totes. Per crear aquest personatge primer hauran de relatar quines circumstàncies actuals té i després a quin repte s'enfronta. Durant aquest procés, és important que l'alumnat intenti posar-se a la seva pell. Un cop cada subgrup hagi elaborat la seva aportació, resultarà que entre tots hauran dissenyat un joc de rols (15').

*Després de fer l'activitat escollida, convé fer una reflexió de tancament. Aquesta pot servir per estructurar el contingut de l'aportació que farà cada grup classe a la sala de cinema. Al final de la sessió, el professorat pot presentar la sinopsi i el [tràiler](#) del film **Que bonic que és viure!***

1. Quines situacions vitals podrien obligar-nos a renunciar als nostres somnis? Per què?

2. Fins a quin punt ens marca el lloc on vivim? Què ens suggereix el dret a la ciutat? I el dret a l'habitatge?

3. Com ens imaginem la nostra ciutat ideal? En quins valors la fonamentariem?

4. Què estaria a les nostres mans per millorar la vida del barri? i de la ciutat de Barcelona?

3. En acabar l'activitat

Un cop finalitzada l'activitat escollida, és clau fer una reflexió de tancament. Pot servir per estructurar el contingut de l'aportació que farà cada grup classe a la sala de cinema. Per tant, cal seleccionar dos portaveus, preferiblement un noi i una noia (10').

Al final de la sessió, el professorat pot presentar la sinopsi i el [tràiler](#) de **Que bonic que és viure!** (5').

L'objectiu tant d'una opció com de l'altra és situar el context de la pel·lícula i els drets a treballar, per preparar l'anada al cinema entre tots i totes. Així mateix, és una bona oportunitat per extreure els elements claus que, en veu de dos portaveus, cada grup classe aportarà a la posada en comú que organitzarem a la sala abans i després del film.

3.3. Del cinema a l'aula

Històries gràfiques pel nostre dret a la ciutat

Després d'anar a veure el film, proposem portar a terme una activitat de creació a l'aula per a la qual se subdividirà el grup classe en cinc equips de treball. El punt de partida és que cada subgrup triï i tracti específicament un dels tres drets que es veuen reflectits a **Que bonic que és viure!**:

1. Dret dels infants a trobar a la ciutat de Barcelona les condicions socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure-hi dignament.
2. Dret dels infants a una ciutat amable, on es garanteixi l'harmonia entre habitatge i espais d'ús col·lectiu.
3. Dret de tots els infants a un habitatge digne, segur i salubre.

Us suggerim que cada equip acabi plasmant la defensa del dret escollit en forma de còmic o de presentació de diapositives en suport digital. Tant una opció com l'altra aportaran una experiència narrativa a l'alumnat.

L'objectiu és reflexionar sobre el significat i les implicacions directes del dret a la ciutat a la franja d'edat de l'alumnat. Segur que tenen molt a dir, fins i tot en una gran ciutat com Barcelona.

En un primer moment, cada petit grup trasllada escenes viscudes amb la pel·lícula **Que bonic que és viure!** a possibles situacions que vulgui reflectir en la seva creació final (a triar entre còmic o presentació de diapositives).

1. Dret dels infants a trobar a la ciutat de Barcelona les condicions socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure-hi dignament.

2. Dret dels infants a una ciutat amable, on es garanteixi l'harmonia entre habitatge i espais d'ús col·lectiu.

3. Dret de tots els infants a un habitatge digne, segur i salubre.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

Tot seguit, cada equip fa una immersió en el significat del dret escollit i pensa amb quines vinyetes o diapositives pot explicar-lo. Un cop dissenyada la seqüència, arriba el moment que cada grup se centri en l'elaboració del còmic o la presentació de diapositives en format digital.

Per als còmics, s'aconsella fer servir 1 o 2 fulls DIN-A4 o paper continu. Després caldrà fotografar-los per compartir-los al [web](#). Les presentacions poden constar d'unes 4 a 6 diapositives cada una. Per publicar-les al [web](#), és possible enviar per separat les de cada subgrup o ajuntar-les totes en una sola presentació.

Amb l'elaboració dels còmics o les presentacions de diapositives, s'ofereix a l'alumnat la possibilitat de treballar de forma creativa els drets i el film, així com d'aprofundir en el debat generat a l'aula abans d'anar al cinema i també a la sala amb les aportacions de tots els centres educatius.

És possible desenvolupar aquesta activitat en una sola sessió d'una hora de classe si prèviament s'organitzen els equips, es tria quin tema tracta cadascun i s'orienten els temes amb les qüestions sorgides en el visionat del film i les posades en comú prèvia i posterior. Aleshores es pot dedicar la meitat de la sessió a què els subgrups, en paral·lel, pensin i dissenyin els còmics o les presentacions de diapositives, i l'altra meitat a realitzar i compondre cada una de les creacions.

Ara bé, si és possible, recomanem que l'activitat de creació a l'aula agafi un tractament més transversal al currículum i es pugui desplegar en diverses sessions. La durada ideal és entre un mínim de tres i un màxim de sis hores lectives. Així es dona pes als drets a treballar i l'anàlisi del film, la reflexió individual i col·lectiva, l'elaboració i la posada en comú de les creacions en grup, i la recollida de les idees que vagin sorgint al llarg del procés.

Cada equip fa una immersió en el significat del dret escollit i pensa amb quines vinyetes o diapositives pot explicar-lo. Un cop dissenyada la seqüència, arriba el moment que cada grup se centri en l'elaboració del còmic o la presentació de diapositives en format digital.

QUADRE RESUM: DEL CINEMA A L'AULA*

DURADA	PROCEDIMENTS	CONTINGUTS
1 hora	Creació de subgrups i distribució de tasques. Explicació de l'opció escollida com a treball creatiu: còmic o presentació de diapositives en format digital.	Cada grup relaciona les escenes de la pel·lícula amb les situacions o qüestions a tractar. Tria i immersió de cada equip en un dels drets a explorar.
1 hora	Treball per equips. Reflexió en grup i individual per crear un punt de vista sobre el dret escollit. Preparació de l'esquema de còmic o presentació de diapositives.	Pluja d'idees i presa de decisions sobre quines vinyetes i diapositives són adients per a que cada equip expliqui el seu dret.
1 a 2 hores	Per equips, cerca d'imatges i creació de textos, en el cas de la presentació de diapositives; i elaboració de les vinyetes, en el del còmic.	Definició de la composició final del còmic o de la presentació de diapositives per part de cada equip.
1 a 2 hores	Treball per subgrups. Exposició oral de cada creació a la resta del grup classe.	Realització de les vinyetes definitives del còmic o bé de les diapositives de la presentació en format digital. Posada en comú dels relats elaborats.

*Aquesta activitat es pot fer en una sola sessió, però es proposa un desplegament més minuciós per aprofundir a l'aula en els drets a treballar.

3.4. De l'aula al món

Un cop enviats els resultats del vostre treball a l'aula (ja sigui el previ i/o el posterior a l'anada al cinema) per publicar-los al [web](#), us suggerim alguna petita acció per portar a terme en col·laboració amb les famílies del vostre alumnat. L'objectiu és connectar els aprenentatges i l'experiència viscuda amb la vida quotidiana i la immersió en l'entorn.

1. Cercar i després portar a classe fotografies, il·lustracions o dibuixos de com hauria de ser una ciutat amable, sana i harmoniosa de cara als i les adolescents com vosaltres.
2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre què significa el respecte del dret a la ciutat per a nois i noies de la vostra edat.
3. Compartir a l'aula llibres de la biblioteca de casa relacionats amb la temàtica **Barcelona dona molt de joc**.

Si és possible, us aconsellem que visiteu amb l'alumnat l'apartat [Creacions escolars](#) del [web](#) i proposeu a les famílies entrar-hi.

3.5. Recull de creacions escolars

Un cop finalitzades les activitats prèvia i/o posterior a l'aula, cada grup classe ens farà arribar les reflexions i els aprenentatges de l'alumnat per email, Dropbox, WeTransfer o similar. Així anirem organitzant els resultats aportats per part de cada escola i els compartirem al [web](#).

Des de l'apartat [Creacions escolars](#), podreu accedir tant als vostres treballs de creació com als de la resta d'escoles participants, que estaran organitzats per nivells educatius.

Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat

Quan ja hàgiu portat a terme amb l'alumnat totes les passes de la seqüència didàctica plantejada, us enviarem per correu electrònic un qüestionari d'avaluació que podreu omplir directament en línia. Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

Us agraïm la vostra col·laboració en acompanyar el treball reflexiu i creatiu dels drets dels infants als centres escolars i esperem les vostres aportacions per anar millorant any rere any.

1. Cercar i després portar a classe fotografies, il·lustracions o dibuixos de com hauria de ser una ciutat amable, sana i harmoniosa de cara als i les adolescents com vosaltres.

2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre què significa el respecte del dret a la ciutat per a nois i noies de la vostra edat.

3. Compartir a l'aula llibres de la biblioteca de casa relacionats amb la temàtica **Barcelona dona molt de joc**.

4. MATERIAL COMPLEMENTARI

4.1. Enllaços d'interès

Podeu trobar més informació a:

- [Web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants](#)
- [Web d'Infància de l'Ajuntament de Barcelona](#)

Textos legislatius al web de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona (lectura fàcil):

- [Declaració Universal dels Drets Humans](#)
- [Convenció sobre els Drets de l'Infant](#)
- [Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona](#)

Altres:

- [Llei Orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència](#)
- [Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència](#)
- [Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat](#)
- [Una ciutat més amable, més verda i menys dominada pel trànsit](#) a [elcritic.cat](#)
- [Pla Superilla Barcelona](#)
- [Conversa entre Francesco Tonucci i Itziar González sobre com millorar l'espai públic per als infants](#) a Institut Infància i Adolescència
- [Tonucci y la ciudad de los niños](#) a Canal Sur
- [El veïnat pel veïnat: el projecte que empodera i acompanya els veïns per millorar la seva qualitat de vida](#) a Social.cat
- [Anàlisi de *Qué bello es vivir!*](#) a la secció Cinema Paradiso de Candelaria Radio

4.2. Bibliografia i filmografia

Bibliografia

- Dickens, Ch. (2010). *Conte de nadal*. Barcelona: Bambú
- Henkel, K. (2008). *Que el cielo espere*. Madrid: Siruela
- Senabre, E. (2011). *Política per a joves inquiets*. Alzira: Bromera
- Twain, M. (2010). *Les aventures de Tom Sawyer*. Barcelona: Bambú

Filmografia

- [Cinco metros cuadrados](#). Max Lemcke (dir.). Espanya, 2011
- [Los miserables](#). Ladj Ly (dir.). França, 2019

Cicle de Cinema dels Drets dels Infants:
www.cinemadretsinfants.cat